

STATNETT SF
v/Torkil Bardsgjerde

www.svabonett.no

06.03.2026

Innspill til høring om industriavkortning og nytt kapasitetsledd

Svabo industrinett AS er et nettselskap med konsesjon i Mo Industripark.

Vårt kundesegment består i hovedvekt av få, men store høyspentkunder, hvorav en håndfull er såkalte SFHB kunder og noen er kategorisert som stor næring.

Innspillet er oppbygd slik at det tar for seg hver av de to foreslåtte tiltakene og til slutt oppsummerer med våre betraktninger.

Kapasitetsleddet

Isolert sett og uten omtanke for sluttbruker, virker det rasjonelt å innføre et kapasitetsledd for topplaster som «beslaglegger» kapasitet i nettet.

Ser man dette opp mot eksempelvis verdier for 5-års midlet eller foreslåtte topplast i forrige høringsrunde, vil man med foreslåtte metode anta å få mer representative verdier. Når et alternativ kunne vært å legge til grunn en kundes tildelte kapasitet/tilgjengelig trafokapasitet, vil den 31. timen i de fleste tilfeller vise et bedre bilde av kundenes faktiske kapasitetsbeslag i nettet.

Slik vi tolker Statnetts forslag, vil man før hver måned starter, publisere 31. høyeste timen siste 3år+ inneværende år for hver kunde per utvekslingspunkt.

Dette vil i praksis si at nettselskapene må importere tallene før hver fakturering, noe som både medfører merarbeid, men også vanskeliggjør partenes framskriving av inntekter/kostnader. Dette vil spesielt gjelde nettselskap med begrenset kundemasse, som vil være sensitiv for endringer i antall kunder og forbruk.

Statnett foreslår en begrensning oppad til 25% av tariffsatsen for «rest fastledd», dvs. 20% av det «nye fastleddet».

Ser man hvordan dette vil slå ut, vil de såkalte «SFHB» kundene rammes hardest, både fordi man per i dag har opptil 70% effektiv rabatt (SFBH og k-faktor 0-6) på disse 20% av tariffsatsen, men også fordi dette segmentet ofte har topplaster som er høyere enn andre kunder. For kunder med lavere og/eller stabilt forbruk, vil de komme tilsvarende positivt ut.

Foreslåtte endringer vil derfor ramme denne kundemassen ikke ubetydelig. Gitt dagens nivå på 31.time siste 3år+ inneværende, har vi for vår kundemasse og ut ifra Statnetts eksempel på 50kr/kW i kapasitetsledd, estimert kapasitetsleddets andel på rundt 45% av kundenes totale kostnad i transmisjonsnettet.

Innføringen av kapasitetsleddets andel i tariffen vil tilsvarende ha en over 200% økning for våre kunder (i transmisjonsnettet), sammenlignet med dagens metode.

Rest fastledd

Det er foreslåtte en trinnmodell, som har til formål å premiere ønsket atferd, hvor man i realiteten fratas brorparten av dagens rabatt, dersom man ikke oppfyller kravene for de 2 siste trinnene.

Når det kommer til de siste 20% man kan få i rabatt, for å være såkalt aktiv i «day-ahead» markedet med 10 til 20% av sin kapasitet/forbruk, er man usikre på om dette er et tiltak som er rettferdig og ikke-diskriminerende.

Årsaken til dette, er rett og slett kapabilitetene til våre kunder og deres type næringsaktivitet. Det er nærliggende å tro at noen helt eller delvis må stanse sin produksjon, for å nå de foreslåtte kvalifikasjonsgrensene. Noen kan argumentere for at hensikten med innføringen er å trigge investering for å etterleve disse kravene. Realiteten i dagens marked er at det allerede er mange usikkerhetsmomenter og eksterne faktorer som tolltariffer, som gjør at investeringsvilje og kapabiliteter er begrenset.

I høringsforslaget opplyses det at man kan søke Statnett om å unngå for langvarige og/eller store forbruksreduksjoner, for fortsatt oppnå full industriavkortning. I praksis innebærer det en skjønnsmessig vurdering, noe som sannsynliggjør forskjellsbehandling og usikre kostnadsframskrivninger for kunden, medkunder og inntektene til nettselskap. Spesielt i tariffområder med få kunder.

Man kunne med fordel spesifisert nærmere hva som kan og vil aksepteres som unntak/er dispensberettiget, samt at unntak/dispensasjoner forhåndsgodkjentes, for å skape forutsigbarhet.

Det er hevet over enhver tvil om at de to endringene vil medføre et systemteknisk og forvaltningsmessig merarbeid for både nettselskap og kunder, for å ivareta foreslåtte kriterier, både på kort og lang sikt.

Som lite nettselskap med få kunder, vil vi være helt avhengig av kundenes innretning for å kunne sette tariffsatsene på kapasitetsleddet og rest fastledd.

Dersom en kunde inntreffer/ekskluderes fra ordningen i løpet av et tariffår, vil dette påvirke tarifferingen. Det er i så måte vanskelig for aktørene å framskrive inntekter og kostnader, og følge gitt inntektsramme uten for mange endringer i satsene.

I og med at Statnett de senere årene har regulert tariffen mye opp og ned, bør man derfor være sikre på at dette er rett retning, og at tiltakene lar seg implementere, uten å gå på tvers av prinsippene om like og ikke-diskriminerende tariffing.

Oppsummering

Som grunnprinsipp per i dag, viderefører vi i lokalt distribusjonsnett og regionalnettet over oss, Statnetts metode for fastsettelse og fakturering av fastleddet.

Dersom dette videreføres med ny metode, vil det trolig forsterke virkningen av metoden.

Det er ikke opplyst om Statnett ved utarbeidelse av forslaget har vurdert om totalvirkningen er bærekraftig for alle parter i økosystemet, og hvorvidt man da også har kalkulert for enkeltaktørers avgang, som igjen kan være en måte å regulere den totale belastningen på nettet, på kort sikt.

Vi er usikre om den foreslåtte rabattstigen vil være rettferdig og bærekraftig, med mindre unntakene konkretiseres mer og de ulike andelene for avkortning justeres. Burde eksempelvis SFHB rabattene også innføres på kapasitetsleddet, for å unngå en for brå overgang og for stor andel av den faktiske tariffen kommer fra dette leddet.

Av Statnetts eksempler og foreslåtte begrensning av kapasitetsleddet oppad til 25% av rest fastledds tariffsats, tolkes det dithen at Statnett ønsker at nivået er på et toppnivå allerede ved innføringen. Gitt at innretningen innføres i foreslåtte form, anbefaler vi en mer forsiktig tilnærming, hvor man gradvis øker kapasitetsleddets andel av rest fastledd opp til dette nivået.

Ser man på pristoppene i spotmarkedet, bærer de preg av lav produksjon og høy etterspørsel som følge av sesong(vinter). Industrikundene har ikke disse variasjonene i forbruk og heller ikke samme grad mulighet å endre sitt forbruk, uten at det går på bekostning av primærvirksomheten. Man spør seg da om industrien da skal være de som brukes som regulerende virkemiddel for spotprisen og straffes med høyere nettleie hvis de ikke klarer å være det.

Som Statnett nevner, er en god del SFHB kunder allerede i dag aktive i mFRR-markedene. For disse vil de foreslåtte kravene ikke innebære noen gulrot, men derimot som pisk og bidra til økt forvaltningskost.

Statnett fremhever at utviklingen av nettet veier tyngre enn effektiv utnyttelse av dagens nett. Det sies også at innføringen av kapasitetsleddet skal være et «prissignal». Utenifra ser derfor de foreslåtte tiltak å være av midlertidig art, for å oppnå kortsiktige gevinster og som avbøtende tiltak for sen nettutvikling i transmisjonsnettet.

Forslaget bærer etter vårt syn preg av dette, og at prissignalet kan være i overkant slik det er skissert, samt virker å gi berørte parter usikre rammebetingelser og framskrivninger. Med tanke på dagens verdens- og markedssituasjon spør man seg om man på kort sikt burde etterstrebe mer forutsigbare og enklere innretninger for partene, slik at man kan prioritere å bruke ressurser på deres kjerneaktiviteter.

Vi er innforstått med at Statnetts roller som systemansvarlig og nettoperatør er vanskelig å balansere. Det kunne i så måte vært en ide å fokusere på langsiktige virkemidler med gradvis innføring som også forskriftsfestes, for å skape en mer forutsigbarhet i lengre perspektiv.

Med vennlig hilsen

Jonas Andreassen
Spesialrådgiver

